

2η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης

Δεκάδες καλλιτέχνες από πολλές χώρες θα παρουσιάσουν τη δουλειά τους

6-7

παρουσιάζουν μία σύγχρονη προβολή, εξηγεί η κ. Κοσκινά. Ούτως ή άλλιως η κρίση μπορεί να έχει και τα θετικά της. «Πολλές φορές περίοδοι κρίσης είναι περίοδοι που επανατοποθετούν τα πράγματα. Μία περίοδος κρίσης, από τη στιγμή που τη λαμβάνουμε υπόψη μας σε όλο το επίπεδο, μπορεί να αποτελέσει αφετηρία καινούργιων θεωρήσεων και καινούργιων πειραμάτων, σε συνεργασίες, μοιράσματα, σε ενδοσκοπήσεις. Ειδικά πραγματικά μετά τη θεωρία, στο δικό μας. Κι από την άποψη αυτήν, ο τίτλος Μπιενάλε "Πράξεις" είναι ένας πολύ επλεγματός τίτλος».

Σύμφωνα με την πρόεδρο του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης είναι επίσης ότι συνεχίζεται η διερεύνηση ενός τοπίου πολιτιστικού, εικαστικού, γεωγραφικού, διαφορετικού από την προηγούμενη διοργάνωση. Έτσι, ενώ η διοργάνωση του 2007 έδωσε έμφαση στη Ρωσία και τις χώρες της Ασίας, η φετινή Μπιενάλε στρέφει το ενδιαφέρον της στη Λατινική Αμερική και την Αφρική.

Φέτος, η διοργάνωση απλώνεται πέρα από την πόλη, όχι μόνο σε συμβατικούς χώρους εκθέσεων, αλλά και σε πλατείες, μπαλκόνια μουσείων, ακόμη και σε στάσεις λεωφορείων και σε... βιτρίνες καταστημάτων. «Η Μπιενάλε είναι ουσιαστικά μία μελέτη που πρέπει να έχει τη δυνατότητα εξάπλωσης. Μόνον έτσι μπορεί να λάβει πραγματικά την πόλη. Η Μπιενάλε αφορά την πόλη της Θεσσαλονίκης, μόνον το ΚΜΣΤ. Θεωρώ ότι με τον τρόπο αυτόν κάνει και εφαρμογή των συνθηκών σε τοπικό επίπεδο και της αραχίδας, χωρίς την οποία δε νοείται τέτοια διοργάνωση».

Η Διοργάνωση

Την επιμέλεια της 2ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης συστήνουν οι Μπιλά Σίλβα, διευθύντρια Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης στο Λονδίνο, η Γκαμπριέλα Σαλγκάντο, επιμελήτρια Τάλε Μουσείου Προγραμμάτων στην Tate Μουσείο από την Αργεντινή, και η Συραγώ Τελεμάρχη, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης.

Η 1η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης (2007) επεξεργάστηκε να ανανεώσει τον ετήσιο χαρακτήρα της σύγχρονης εικαστικής δημιουργίας, ανοίγοντας διάλογο με το έργο του Γάλλου διανοητή Μισέλ Φουκώ. Στη δεύτερη Μπιενάλε, η συζήτηση τίθεται στην αγγλική σχολή πολιτιστικής κριτικής. Με άξονα το έργο του Αμερικανικού Τέρι Ιγκλετον, επανεξετάζεται η σχέση θεωρίας - πράξης στη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία. Στο βιβλίο με τον τίτλο «Μετά τη θεωρία», ο Ιγκλετον επικριματολογεί για τον επαναπροσδιορισμό των στόχων και των πεδίων έρευνας της θεωρίας. Θα μπορούσε ενδεχομένως αυτή η εποχή της αβεβαιότητας να ελέγξει την κατάλληλη στιγμή για την ε

Μπιενάλε της «Πράξης» και της πραγματικότητας

Από τις 24 Μαΐου έως τις 27 Σεπτεμβρίου η μεγάλη εικαστική διοργάνωση

ΤΗΣ ΧΡΥΣΑΣ ΝΑΝΟΥ
 xnanou@ekdotiki.gr

Οχι μόνο για θεωρία, αλλά και για πράξη. Συνεπώς στο πνεύμα των καιρών, η 2η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, που διοργανώνει το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης από τις 24 Μαΐου έως τις 27 Σεπτεμβρίου, με την υποστήριξη του υπουργείου Πολιτισμού, φιλοδοξεί να αποτελέσει μία διοργάνωση που συνομιλεί αποτελεσματικά με την κοινωνία χωρίς ωστόσο να ρίχνει τον πήδη των καλλιτεχνικών της αναζητήσεων. Τίτλος της «Πράξης: Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς».

Παρά τη συρρίκνωση του οικονομικού της προϋπολογισμού, έναντι της πρώτης διοργάνωσης του 2007, η 2η Μπιενάλε υπόσχεται ένα πλούσιο και ενδιαφέρον πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου περισσότεροι από 150 καλλιτέχνες από 39 χώρες θα παρουσιάσουν τη δουλειά τους σε 28 χώρους σε ολόκληρη τη Θεσσαλονίκη.

«Μας διακατέχει πνεύμα συνειδησίας της πραγματικότητας, επιθυμία για δουλειά και οικονομίας με τη διττή έννοια του όρου, όχι μόνον οικονομία ως προς τους προϋπολογισμούς, αλλά με την έννοια του μέτρου. Θα ήταν πρόκληση αν τα οικονομικά μας φέτος ήταν τα ίδια», λέει στον «ΑτΚ» η πρόεδρος του δ.σ. του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, Κατερίνα Κοσκινά. «Από τη στιγμή που γίνεται μία συνετή διαχείριση σε μία διοργάνωση που λαμβάνει υπόψη της την πραγματικότητα -γιατί, όπως η ζωή προχωράει, και η τέχνη συνεχίζει-, νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε και να είμαστε αισιόδοξοι. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι η Μπιενάλε είναι ακόμη πολύ νέα ως διοργάνωση -δεν έχει ενθικωθεί, είμαστε ουσιαστικά σε στάδιο έρευνας-, κατά συνέπεια το μέτρο είναι απαραίτητο».

Αν η 1η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης το 2007 ήταν σχεδόν ένα

βήμα στο κενό, καθώς δεν υπήρχε η ασφάλεια του προηγούμενου, η 2η διοργάνωση, όπως λέει η κ. Κοσκινά, «πατάει λίγο πιο σταθερά από την πρώτη». Βέβαια, όπως σπεύδει η ίδια να προσθέσει, «και στην προσπάθεια, το μουσείο φρόντισε να έχει συνεργάτες που η εμπειρία τους να εξασφαλίζει καταρχήν μία επιτυχημένη διοργάνωση. Από την άποψη αυτήν, η 2η πατάει σε ένα σκαλί που έθεσε η προηγούμενη».

Οι διοργανωτές της φετινής Μπιενάλε δεν μπορούσαν να αγνοήσουν τη διεθνή συγκυρία. «Είναι ένας αρνητικός παράγοντας σε κάθε περίπτωση, κάτι που δεν ευνοεί τα πράγματα. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μέριμνα από πλευράς του μουσείου να συνεργαστεί και πάλι η Μπιενάλε με ανθρώπους με εμπειρία και να παραμείνει στην ίδια γραμμή με την προηγούμενη τουλάχιστον ως προς την προσέγγιση φιλοσοφικών θεμάτων που προέρχονται από βιβλία ή κείμενα θεωρητικών της τέχνης και που

ώρηση της εγγενούς αξίας της καλλιτεχνικής πρακτικής.

«Η πράξη αποτελεί εγγενές στοιχείο της ταυτότητας και του κοινωνικού ρόλου του καλλιτέχνη. Ως πράξη νοείται η συνειδητή και ειλικρινής καλλιτεχνική δράση - στομική και συλλογική - που αισιοδοχεί να λειτουργήσει με τους όρους της πολιτικής παρέμβασης», επισημαίνει η Συραγώ Τσάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, συνεπιμελήτρια της 2ης Μπιενάλε. «Ο τίτλος της έκθεσης του κεντρικού προγράμματος της 2ης Μπιενάλε Θεσσαλονίκης "Πράξις". Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς" συνοψίζει την αντίληψη ότι η σύγχρονη τέχνη διασώζει ένα προνομιακό πεδίο ελεύθερης έκφρασης της καλλιτεχνικής βούλησης ως κοινωνικά προσδιορισμένης συμπεριφοράς που ανθίσταται ενεργά σε τάσεις ομογενοποίησης και μετατροπής του έργου τέχνης σε καταναλωτικό φετίχ, επικοινωνιακό τέχνασμα και κενό θέαμα», προσθέτει.

Το κεντρικό πρόγραμμα

Πενήντα επιτά καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό θα παρουσιάσουν τα έργα τους στο κεντρικό εικαστικό πρόγραμμα της 2ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης. Τα έργα των καλλιτεχνών θα παρουσιαστούν στις Αποθήκες Γ και Ι3 του Λιμανιού, στο κτήριο Παλαιών Ψυγείων και Αντλιοστάσιο αλλά και σε υπαίθριους χώρους του Λιμανιού, στο Μπεζεστένι, στο Βιβλιοπωλείο ΜΙΕΤ, στα Λουτρά Παράδεισος, στα αίθρια του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού και του Αρχαιολογικού Μουσείου, στην Αγοράεικη Εστία (Μέγαρο Νεδέλκου), σε υπαίθριους χώρους στην πόλη, στο bar-restaurant «ES». Τα εγκαίνια στους συγκεκριμένους χώρους θα πραγματοποιηθούν στις 24 Μαΐου και το κοινό θα μπορεί να επισκεπτεί τις εκθέσεις μέχρι και τις 27 Σεπτεμβρίου.

Η 2η Μπιενάλε αναπτύσσεται ως μια πράξη διαδρομής στο κέντρο της Θεσσαλονίκης με αφετηρία τα λιμάνια και κατεύθυνση προς το ιστορικό και εμπορικό κέντρο της πόλης, εντάσσοντας οθωμανικά μνημεία, πλατείες, θεατρικούς και εναλλακτικούς χώρους. Στην ουσία, σχεδιάστηκε ως μία πρόκληση να ξαναδοούμε τις σύνθετες δομές της σύγχρονης πόλης και τα πολιτισμικά της στρώματα με διαφορετικό βλέμμα. «Πρόκειται για ένα φιλόδοξο εγχείρημα που δεν επιδιώκει να αναπαραγάγει στερεοτυπικές δομές μεγάλων διεθνών διοργανώσεων. Ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα που οργανώσαμε προκρίνοντας τη συλλογικότητα ως μέθοδο εμπειρικής δράσης. Καλλιτέχνες διαφορετικών γενεών και βαθμού αναγνωρισιμότητας συνυπάρχουν μέσω του έργου τους σ' ένα δημιουργικό διάλογο, σε μία ανοιχτή πλατφόρμα επικοινωνίας. Τα ίδια τα έργα, η ποιότητα, η ωριμότητα και η ειλικρίνεια των προθέσεων τους όρισαν το κριτήριο επιλογής μας, χωρίς

«Water sachet» του Μινράτ Εκς

Εγκατάσταση του Γάλλου καλλιτέχνη Κάντερ Ατα

προεληθμένες αποφάσεις. Μέσα από το βλέμμα των καλλιτεχνών επιχειρούμε να βρούμε εναλλακτικούς τρόπους σήμανσης της σύνθετης εποχής μας, να αμφισβητήσουμε το αδιέξοδο της κρισιμότητας των καιρών και να επαναπροσδιορίσουμε το νόημα της καλλιτεχνικής πράξης», επισημαίνουν οι επιμελήτριες της διοργάνωσης.

Παράλληλες εκδηλώσεις

Δεκατρία συμμετοχικά και διαδραστικά έργα παρουσιάζονται στο πλαίσιο του European Mobile Lab for Interactive Media Artists (e-MobilArt), έργου χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ που συντονίζεται από το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Εντύπωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στόχος του είναι η προώθηση της κινητικότητας και της συνεργασίας καλλιτεχνών και επιστημόνων, κυρίως από χώρες της ΕΕ, αλλά και από τρίτες χώρες, για τη δημιουργία διαδραστικών έργων τέχνης και εγκαταστάσεων (20 Μαΐου - 10 Ιουνίου, Αποθήκη Β1, Λιμάνι).

Τριάντα καλλιτέχνες από Ελλάδα, ΗΠΑ, Πορτογαλία, Δανία, Νιγηρία, Καναδά, Ρουμανία, Πολωνία, Ελβετία, Γερμανία, Κίνα, Ισπανία, Γαλλία και Ιαπωνία συμμετέχουν στο Φεστιβάλ Performance. Πέρα από τις live performances και happenings, το φεστιβάλ θα πλαισιωθεί από προβολές, masterclasses, ημερίδες εκδηλώσεις και ημερίδα (24 - 30 Μαΐου «Ολλυμπον», πλατείες Ναυαρίνου, Αριστοτέλους, Αθωνος, Ζευξίδος, υπαίθριος χώρος Λευκού Πόργου, Παζάρ Χαμάμ, Καμάρα, Bar «Το Σπίτι μου», bar-restaurant «ES», bar «Partisan», βιτρίνα καταστήματος, στάση λεωφορείου και λεωφορείο ΟΑΣΘ, Αποθήκες Λιμανιού, καφέ σταθμού ΟΣΕ).

Εκθέσεις: «Paint it» (24 Μαΐου - 31 Ιουλίου, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης), «Αποκάλυψη / Υπογραμμίζοντας τη μνήμη» (27 Μαΐου - 31 Αυγούστου, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού), «Face to face (Face a faces)» (25 Μαΐου - 14 Ιουλίου Γαλλικό Ινστιτούτο, 16 Ιουλίου - 15 Σεπτεμβρίου Μουσείο Φωτογραφίας), «Electros» (17 Ιουνίου - 30 Αυγούστου Αποθήκη Β1, Λιμάνι), «Πανόραμα Σύγχρονης Ελληνικής Χαρακτικής» (18 Ιουνίου- 12 Σεπτεμβρίου, Κέντρο Πολιτισμού Δήμου Θεσσαλονίκης Άνω Τούμπα) «1000+1 Πράξη(ι)» (2 Σεπτεμβρίου-5 Οκτωβρίου, Ινστιτούτο «Γκαίτε» και Γαλλικό Ινστιτούτο), «Πολιτικό - Προσωπικό» (11 Σεπτεμβρίου - 23 Οκτωβρίου, Αποθήκη Β1, Λιμάνι).

Επίσης, συνεχίζεται το πρόγραμμα «Η Μπιενάλε πάει σχολείο», που έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα «Παιδεία-Πολιτισμός» του υπουργείου Πολιτισμού και προβλέπει επισκέψεις στα σχολεία της πόλης (Ιούνιος και Σεπτέμβριος).